

تبصره ۱- اقدام در مورد بندهای (الف)، (ب) و (پ) این ماده بدون اجازه دادگاه جرم است و مرتکب به تعزیر مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات» محکوم می‌شود.

تبصره ۲- در مورد بند (ت) چنانچه نفس دفاع صدق کند ولی از مراتب آن تجاوز شود قصاص منتفی است، لکن مرتکب به شرح مقرر در قانون به دیه و مجازات تعزیری محکوم می‌شود.

۱۲۳- اگر کسی به اعتقاد قصاص یا مهدورالدم بودن، دیگری را بکشد و این امر بر دادگاه ثابت شود ولی معلوم گردد که مقتول مورد قصاص یا مهدورالدم نبوده است در این صورت:

(آزمون ۱۳۸۰)

الف) به منزله خطای محض است. ب) در حکم خطاء شبیه عمد است.

ج) شبه عمدی است. د) عمدی است.

گزینه «ب» صحیح می‌باشد. مطابق ماده ۳۰۳ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲؛

ماده ۳۰۳- هرگاه مرتکب، مدعی باشد که مجنی‌علیه، حسب مورد در نفس یا عضو، مشمول ماده (۳۰۲) این قانون است یا وی با چنین اعتقادی، مرتکب جنایت بر او شده است این ادعا باید طبق موازین در دادگاه ثابت شود و دادگاه موظف است نخست به ادعای مذکور رسیدگی کند. اگر ثابت نشود که مجنی‌علیه مشمول ماده (۳۰۲) است و نیز ثابت نشود که مرتکب بر اساس چنین اعتقادی، مرتکب جنایت شده است مرتکب به قصاص محکوم می‌شود ولی اگر ثابت شود که به اشتباه با چنین اعتقادی، دست به جنایت زده و مجنی‌علیه نیز موضوع ماده (۳۰۲) نباشد مرتکب علاوه بر پرداخت دیه به مجازات مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات» محکوم می‌شود.

(آزمون ۱۳۸۵)

۱۲۴- در طریق اثبات قتل عمدی از طریق قسامه:

الف) در صورت رد قسامه به مدعی‌علیه، در هر حال وی باید پنجاه نفر برای قسم حاضر کند.

ب) در صورت رد قسامه به مدعی‌علیه، وی با ادای یک قسم تبرئه می‌شود.

ج) مدعی باید در هر حال پنجاه نفر برای ادای قسم حاضر کند و خودش می‌تواند یکی از آنان باشد.

د) مدعی باید پنجاه نفر برای قسامه حاضر کند، لیکن اگر خویشاوندان نسبی مرد به این تعداد نداشت و یا حاضر به قسم نشدند هر قسم خورنده می‌تواند بیش از یک قسم یاد کند تا تعداد قسم‌ها به عدد پنجاه برسد.

گزینه «ج» صحیح می‌باشد، مطابق مواد ۳۳۶ تا ۳۳۸ قانون مجازات اسلامی اصلاحی ۱۳۸۰؛

ماده ۳۳۶- نصاب قسامه در اثبات قتل عمدی، سوگند پنجاه مرد از خویشاوندان و بستگان مدعی است. با تکرار سوگند قتل ثابت نمی‌شود.

ماده ۳۳۷- سوگند شاکی، خواه مرد باشد خواه زن، جزء نصاب محسوب می‌شود.

ماده ۳۳۸- در صورتی که شاکی از متهم درخواست اقامه قسامه کند، متهم باید برای براءت خود، اقامه قسامه نماید که در این صورت، باید حسب مورد به مقدار نصاب مقرر، اداءکننده سوگند داشته باشد. اگر تعداد آنان کمتر از نصاب باشد، سوگندها تا تحقق نصاب، توسط آنان یا خود او تکرار می‌شود و با نداشتن اداءکننده سوگند، خود متهم، خواه مرد باشد خواه زن، همه سوگندها را تکرار می‌نماید و تبرئه می‌شود.

(آزمون ۱۳۸۶)

۱۲۵- کدام گزینه در مورد قسامه قتل عمد نادرست است؟

الف) قسم خورندگان به شرط رعایت نصاب قانونی باید از خویشان و بستگان مدعی باشند.

ب) قسم خورندگان باید مرد باشند مگر آن که مدعی زن باشد.

ج) قسم خورندگان باید از روی علم به ارتکاب قتل سوگند بخورند.

د) اگر تعداد قسم خورندگان مدعی کمتر از پنجاه نفر باشد تکرار قسم تا کامل شدن حد نصاب امکان‌پذیر نیست.

گزینه «ب» صحیح می‌باشد، مطابق مواد ۳۳۶ تا ۳۴۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲؛

ماده ۳۳۹- در قسامه، همه شرایط مقرر در کتاب اول «کلیات» این قانون که برای اتیان سوگند ذکر شده است رعایت می‌شود.